

چهار راهکار

بین‌المللی شدن بورس تهران

■ مهدی امامی

سهام سایر کشورها را داشته باشد از روش اولی که در بالا ذکر شد، زمان زیادی نیاز دارد، در روش دوم که تشکیل صندوق سرمایه گذاری است باید با چند شرکت همراه شود. اما در روش سوم یک شرکت ایرانی می تواند با یکی از بانک های کشور مورد نظرش هماهنگ شود و تعدادی مشخص از سهام شرکت را نزد آن بانک خارجی وثیقه کند و بانک مورد نظر با توجه به سهام سپرده شده اش در بازار سهام آن کشور بر گه هایی با عنوان UNIT منتشر کند که به این بر گه ها GBR می گویند. به این ترتیب سرمایه گذاری که این بر گه ها را در هر کشور دنیا خریداری می کند، سهامدار شرکت ایرانی است و تمام حقوقی که به سهامدار تعلق می گیرد شامل این فرد نیز می شود. به نظر من این روش علاوه بر اینکه در دنیا نیز مرسوم است، متداولترین، راحت ترین و سریع ترین روش برای حضور شرکت های ایرانی در بازار های بین المللی و یا حضور شرکت های خارجی در بازار های ایرانی است.

■ اتصال کارگزاران؛ گام آخر

شهرآبادی در تشریح روش چهارم برای توسعه روابط بازار های سرمایه دنیا با ایران گفت: در این روش کارگزاران می توانند با اتصال به کارگزاران ایرانی در یک سیستم مبادله ای یکسان اقدام به خرید و فروش سهام کنند. به این ترتیب سرمایه گذار خارجی که تمایل به خرید سهام شرکت های ایرانی را دارد با مراجعه به کارگزارانی که به سیستم معاملاتی کارگزار ایرانی متصل است، می تواند اقدام به سرمایه گذاری در بازار سهام ایران را بکند و یا برعکس. وی ادامه داد: این روشی است که در سطح کارگزاران اقدام به خرید و فروش سهام می شود اما این روش ها زیر ساخت هایی را نیاز دارد که مهمترین آنها تهیه صورت های مالی مطابق با استانداردهای بین المللی و به زبان انگلیسی است. علاوه بر این حسابرسی شرکت ها نیز باید منطبق با استانداردهای حسابرسی بین المللی باشد. شهرآبادی برای توسعه روابط بازار سهام کشور مان با سایر بازار های سهام دنیا تاکید کرد: باید قانون سرمایه گذاری خارجی در کشور تسهیل شود. در حال حاضر فدراسیون جهانی بورس هانیز برای توسعه این موضوع به اعضایش تاکید کرده تا قوانینی که مشمول سرمایه گذاران خارجی می شود با قوانین سرمایه گذاران داخلی یکسان باشد تا خارجی ها هیچ محدودیتی برای سرمایه گذاری نداشته باشند اما در حال حاضر ایران محدودیت های مهمی را برای سرمایه گذاران خارجی دارد که با وجود اصلاح آیین نامه سرمایه گذاری خارجی بازم وجود دارد و بر طرف نشده است. وی بازاریابی تخصصی و در سطح جهانی را از دیگر الزامات توسعه روابط بین بازارها دانست و افزود: سرمایه گذاران خارجی تشنه حضور در بازار سرمایه ایران هستند. آنها بازار سرمایه کشور ما را می شناسند و آماده ورود به این بازار هستند مشروط بر آنکه زیر ساخت های این بازار آماده باشد و ریسک ها کاهش پیدا کند و در های بازار سرمایه کشور به روی سرمایه گذاران خارجی گشوده شود. به طور قطع با توجه به تمایل بالای سرمایه گذاران خارجی برای حضور در بازار بکر ایران، در طول دو سال جهشی بیش از دو برابر در قیمت سهام شرکت ها اتفاق خواهد افتاد و قیمت سهام در بازار سرمایه کشور ما واقعی می شود.

چهار راهکار مهم برای افزایش تعاملات بازار سرمایه کشور با بازار های سهام دنیا وجود دارد که شامل «ارتباط دو سویه شبکه های ارتباطی بازار های سهام»، «تشکیل صندوق های سرمایه گذاری»، «انتشار اوراق سپرده» و اتصال شبکه معاملاتی کارگزاران است. دکتر ابوالفضل شهرآبادی، عضو هیات علمی دانشگاه و مدیر سابق امور بین الملل شرکت بورس در گفت و گو با ماهنامه بورس راهکار های عملی را برای حضور سهام شرکت های ایرانی در بازار های دنیا و همچنین امکان معامله سهام شرکت های خارجی در بازار سرمایه ایران پیشنهاد داد و تشریح کرد. به گفته وی نخستین راهکار مرسوم برای معامله دو جانبه سهام شرکت های در بازار های بین المللی تسهیل قوانین است. وی با اشاره به اینکه کشورها با اقدامات بلند مدت قوانین مربوط به حقوق تجارت، بازار سرمایه، قوانین مربوط به نرم افزار معاملات و پس از معاملات را با یکدیگر یکنواخت می کنند، گفت: در این شرایط ارتباط های لازم مثل شبکه های ارتباطی بین کارگزاران فراهم می شود و چند بورس در کشورهای مختلف یکی می شوند. وی در تشریح این روش به بورس های دی و ابوظبی اشاره کرد و گفت: در مقیاس های بزرگتر می توان اتحادیه «آسه آن» را مورد توجه قرار داد که همه قوانین را برای ارتباط بازار های سرمایه چند کشور، یکسان کرده است. شهرآبادی این روش را اساسی ترین و بنیادی ترین روش برای ارتباط بورس ها با یکدیگر دانست و گفت: از مهمترین مشکلات این روش زمان بردن آن است. علاوه بر این به دلیل قوانین دست و پاگیر کشور ما، کمتر کشوری حاضر است با بازار سرمایه ما قوانینش را هماهنگ کند. اما در صورتی که قوانین سرمایه گذاری خارجی را در کشور تسهیل کنیم می توانیم با کشور هایی مثل عمان یا استانبول یکسان سازی قوانین داشته باشیم. البته سپرده گذاری مرکزی اخیر اتصال بین بورس تهران با بورس کراچی پاکستان را کلید زده است که در صورت اجرا شدن، دستاورد خوبی در این حوزه است.

■ گام دوم؛ راه اندازی صندوق ها

وی روش دیگر را راه اندازی صندوق های سرمایه گذاری مشترک بین چند کشور دانست و گفت: در این شرایط چند کشور می توانند یک صندوق سرمایه گذاری قابل معامله در بورس یا «ETF» تشکیل دهند و واحدهای این صندوق ها را در بازار های سهام کشورهای حاضر در صندوق عرضه کنند. شهرآبادی در تشریح بیشتر این موضوع گفت: با فروش واحدهای این صندوق ها، شرکت هایی که از قبل برای حضور در این ابزار های مالی انتخاب شده اند، سهام شان را از طریق واحدهای صندوق های سرمایه گذاری در سایر بازار های سهام دنیا به فروش می رسانند.

■ انتشار اوراق خاص؛ راه سوم

این کارشناس بازار سرمایه راهکار عملی دیگر برای حضور سهام شرکت های ایرانی در بازار های سهام دنیا را برعکس انتشار اوراق GBR، IBR یا ADR دانست و گفت: این اوراق، گواهی سپرده بین المللی هستند. وی در خصوص فرایند انتشار این اوراق گفت: برای انتشار اوراق مذکور یک شرکت ایرانی به عنوان مثال ایران خودرو، اگر قصد فروش سهام در بازار های